یادداشت

سید عبدالله متولیان

ضرورت رویکرد اخلاقی به انتخابات

برخلاف نظام‌های غربی مبتنی بر اصالت سرمایه که مفهوم «ترجیح اراده انسان‌ها(ی ثروتمند) بر اراده خداوند» از طریق انتخابات (و مفهوم مردم‌سالاری) و حذف جایگاه اخلاق در مبارزات انتخاباتی اعمال می‌شود، در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، مفهوم «تحکیم حکومت خداوند در زمین» از طریق انتخابات (و مفهوم مردم‌سالاری دینی) و تأکید بر رعایت و تقویت عنصر اخلاق در رفتارهای انتخاباتی، جاری و تعقیب می‌شود.

با اتمام جنگ تحمیلی و روی کار آمدن دولت‌های غیرانقلابی و بعضاً غرب‌باور متأسفانه مسیر اخلاقی در انتخابات دستخوش دست‌اندازهای ناخوشایند و غیرقابل قبول شده و مردم شاهد رفتارهای غلط و غیراسلامی بوده‌اند که متأسفانه خروجی این رفتارها موجب زیر سؤال رفتن سلامت انتخابات و کاهش مشارکت‌پذیری مردم و بروز تنش‌ها و افزایش طمع‌ورزی دشمنان شده و مواردی نظیر فتنه ۸۸ را سبب شده است.

در شرایطی که مردم‌سالاری در غرب با نگاه اومانیستی و مقبولیت انسان‌محور بر مبنای جهان‌بینی مادی به‌دنبال تحقق اراده جمعی انسان‌ها با نگاه منفعت‌طلبانه و رقابت برای کسب قدرت و ثروت و سودمحوری است، جمهوری اسلامی ایران بر پایه اندیشه دینی و استقرار حکومت صالحان (ان‌الارض یرثها عبادی الصالحون) مدعی ترویج نگاه خالق بر مخلوق و مقبولیت انسانی بر اساس مشروعیت الهی از طریق برگزاری انتخابات و مشارکت مردم بوده و علاوه بر تلاش برای تأمین مصالح مادی در پی تعالی انسان نیز هست. جمهوری اسلامی ایران بر اساس منویات مقام معظم رهبری در پی حضور حداکثری مردم برای گزینش مسئولان کارآمد و پرتحرک، انقلابی و شجاع، دارای روحیه جهادی و مردمی، دشمن‌شناس و استکبارستیز، ولایت‌پذیر و مؤمن به ارزش‌های اخلاقی و دینی و با برنامه در پناه انتخاباتی سالم، با نشاط و متمایز از مردم‌سالاری منحط غربی بوده و تحقق اهداف انتخاباتی نظام را مستلزم تضمین سلامت اخلاقی انتخابات می‌داند. سلامت انتخابات دارای دامنه وسیعی است اما بی‌شک رعایت اخلاق عملی یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های آن است که همه ارکان و اجزای انتخابات اعم از مجریان، ناظران، نامزدهای انتخاباتی و طرفداران آنها، رسانه‌ها و... را در بر می‌گیرد.

بداخلاقی‌ها نه تنها مسیر انتخابات را به ناکجاآباد تفکرات اومانیستی غربی سوق می‌دهد بلکه فرصت طلایی انتخابات را به تهدید محدود و حتی تهدید امنیت ملی تبدیل می‌کند؛ مسائلی نظیر دروغ، تهمت، افترا، تخریب، بزرگنمایی مشکلات، وعده‌ها و شعارهای غیرکارشناسی و دست نیافتنی، اسراف، هزینه‌های تبلیغاتی کلان و غیرقانونی و غیرشرعی و خرید رأی نمونه‌هایی غیرقابل قبول و ضداخلاقی بوده که سلامت انتخابات را به‌کلی مخدوش کرده یا زیر سؤال می‌برد.

پرهیز از شیوه‌های پروپاگاندایی و جنگ روانی و همچنین استفاده از برخی تکنیک‌های رقابت‌های انتخاباتی نظیر مغالطه، برچسب‌زنی، کلی‌گویی، سفسطه، شایعه‌سازی و ایجاد ترس و ناامیدی نیز از جمله شیوه‌هایی است که در یک رقابت سالم و مبتنی بر اخلاق اسلامی جایگاهی ندارد.

اصول اخلاقی انتخابات تراز جمهوری اسلامی ایران در مقاطع مختلف از انتخابات مشتمل بر «قبل»، «حین» و «پس» از انتخابات و در سطوح مختلف رقابت‌های انتخاباتی همچون تبلیغات، مناظره‌ها، گفت‌وگوها، مصاحبه‌ها، یادداشت‌ها و تحلیل‌های مطبوعاتی و رسانه‌ای وابسته به جریان‌های سیاسی باید مورد توجه ویژه قرار گیرد.

رعایت دقیق اصول اخلاقی انتخابات تنها منحصر در نامزدهای انتخاباتی نبوده و تمامی ارکان و اجزای مؤثر در برگزاری انتخابات مشتمل بر «احزاب و جناح‌های سیاسی»، «گروه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد»، «جریانات دانشجویی و علمی»، «مجریان و ناظران انتخابات»، «هواداران و طرفداران نامزدها»، «حامیان مالی و سیاسی نامزدها»، «نخبگان جامعه»، «رسانه‌های مکتوب و غیرمکتوب و شفاهی، اجتماعی و مجازی»، «رسانه ملی»، «نهادهای فرهنگی»، «نهادهای انتظامی، اطلاعاتی و امنیتی»، «قوای مقننه و قضائیه»، «صاحبان تریبون‌های اجتماعی و سیاسی، دینی» و به‌طور کلی آحاد جامعه را در دو قالب عام و خاص شامل می‌شود.

متأسفانه با نزدیک شدن به انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم شاهدیم که برخی به جای تبیین برنامه‌های خود در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی به تخریب رقبای خود اهتمام می‌ورزند که این به منافع ملی ضربه زده و وحدت ملی را نیز مخدوش می‌کند. هر انتخاباتی می‌تواند فرصت خوبی برای حرکت‌های روبه جلو و بازنگری در روش مدیریت کشور باشد که نباید این فرصت با برخی بداخلاقی‌ها به تهدید تبدیل و دستاویزی برای طمع‌ورزی دشمنان شود.

اگرچه طی ادوار انتخاباتی گذشته در جهت تدوین چارچوب بایدها و نبایدها و اصول اخلاقی انتخابات تلاش‌هایی صورت پذیرفته است اما اولاً این تلاش‌ها کامل (جامع و مانع) نبوده و ثانیاً جنبه عملیاتی پیدا نکرده و ثالثاً جنبه قانونی پیدا نکرده و فاقد ضمانت اجرا بوده است. بنابراین خلأ این موضوع بسیار مهم به‌عنوان وجه ممیز انتخابات در ایران با سایر کشورها از یک‌سو و تضمین سلامت انتخابات و ارتقای امنیت نظام، شدیداً محسوس بوده و ضرورت مهندسی اصول اخلاقی در انتخابات تراز جمهوری اسلامی ایران و قانونمند کردن آن اجتناب‌ناپذیر است.

خبر آخر

با اعلام رسمی رئیس ستاد انتخابات کشور

تبلیغات نامزدهای ریاست جمهوری کلید خورد

تبلیغات شش نامزد انتخابات ریاست جمهوری از امروز آغاز شده و تا ۸ صبح ۲۸ اردیبهشت‌ماه بلامانع است و همچنین فعالیت کارمندان دولت در ساعات اداری و استفاده از امکانات دولتی در تبلیغات انتخابات ممنوع است.

به گزارش فارس، علی‌اصغر احمدی، رئیس ستاد انتخابات کشور روز گذشته طی سخنانی اظهار داشت: مطابق ماده ۶۶ قانون انتخابات ریاست جمهوری، تبلیغات انتخاباتی نامزدها آغاز شده و تا ساعت ۸ صبح پنج‌شنبه ۲۸ اردیبهشت‌ماه ادامه خواهد داشت. رئیس ستاد انتخابات کشور بیان کرد: مهر، تعرفه و صندوق و سایر لوازم برگزاری انتخابات به تمامی استان‌ها ارسال شده است و طبق برنامه زمانبندی به فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها ارسال می‌شود. احمدی ضمن توصیه به تمامی ستادهای انتخاباتی نامزدها به مطالعه دقیق قانون در زمینه انجام تبلیغات با اشاره به ماده ۶۸ قانون گفت: انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی از تاریخ اعلام رسمی اسامی نامزدها له یا علیه نامزدهای ریاست جمهوری از میز خطابه نماز جمعه یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد و فعالیت کارمندان دولت در ساعات اداری و همچنین استفاده از وسایل و سایر امکانات وزارتخانه‌ها و ادارات، شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و نهادها و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر مقدار) استفاده می‌کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل و امکانات مزبور ممنوع بوده و مرتکب، مجرم شناخته می‌شود. وی با اشاره به ماده ۷۴ قانون ادامه داد: کلیه رسانه‌های دیداری و شنیداری و مکتوب و الکترونیک و سایر شبکه‌های مجازی، حق ندارند آگهی یا مطلبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج کنند یا مطالبی بنویسند که دال بر انصراف گروه یا اشخاصی از نامزدهای معین باشد. در صورت وقوع این تخلف، نامزدهای مزبور حق دارند پاسخ خود را ظرف هجده ساعت پس از انتشار، به وسیله وزارت کشور به رسانه مزبور بدهند و رسانه مزبور مکلف به نشر فوری آن در اولین زمان ممکن است. رئیس ستاد انتخابات کشور تأکید کرد: نامزدها و ستاد انتخاباتی آنها از تخریب خودداری و برنامه‌ها و طرح‌های خود را برای مردم تبیین کنند و ملت بزرگ ایران و نامزدها و طرفداران مطمئناً قانون را رعایت خواهند کرد.

گزارش

زینب شریعتی

انتخابات ریاست جمهوری دوازدهم کاندیداهای نهایی خود را شناخت

مصاف موافقان و مخالفان وضع موجود

انتخابات دوازدهم ریاست جمهوری با شناخت کاندیداهایی که می‌توانند در معرض انتخاب مردم قرار بگیرند و با آغاز رسمی و قانونی زمان تبلیغات، شکل جدی‌تر و رسمی‌تری به خود گرفته است. حضوری که مردم باید از میان دو جبهه، کاندیدای خود را انتخاب کنند؛ جبهه موافقان وضع موجود و جبهه مخالفان وضع موجود. در واقع کاندیداهای احراز صلاحیت شده را می‌توان در دو جبهه دسته بندی کرد؛ دسته اول مدافعان وضع موجود و موافقان این سه سال و نیمی که دولت یازدهم بر مسند امور اجرایی کشور بوده است و دسته دوم مخالفان وضع موجود و موافقان تغییر عملکرد دولت. این دوگانگی پررنگ‌ترین قطب بندی کاندیداهای حاضر است؛ دیگر سخن از دولت‌های نهم و دهم وجهی نخواهد داشت و رئیس و معاون اول دولت یازدهم در انتخابات حضور دارند و فصل پاسخگویی آنان رسیده است. باید دید در سخنرانی‌ها و مناظره‌ها و تبلیغات انتخاباتی هر دو گروه چگونه پیش خواهند رفت و کدام جبهه خواهد توانست اعتماد مردم را جلب کند؛ جبهه تغییر یا جبهه تمدید؟!

■ ۶ نفر در معرض انتخاب ملت

هیجان روزهای ثبت‌نام کاندیداهای ریاست جمهوری و روزهای گمانه‌زنی‌های تأیید یا رد صلاحیت سرانجام با اعلام اسامی شش کاندیدای احراز صلاحیت شده، به روزهای پر شور تبلیغات انتخابات رسید. تبلیغاتی که برای برخی کاندیداها، شکل غیرقانونی و غیررسمی آن چندی است آغاز شده است و قانون هم در مورد آنان اجرا نمی‌شود. حالا از این پس همه چیز رنگ قانون می‌گیرد؛ سفر استانی و سخنرانی و تجمع و...؛ اکنون این شش نفر به عنوان کاندیداهای نهایی معرفی شده‌اند:

۱ـ سید مصطفی آقامیرسلیم (۷۰ ساله، کارشناس ارشد مهندسی مکانیک از پوآتیه فرانسه و تخصص مهندسی در رشته موتورهای درون‌سوز، با سابقه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت سیاسی و اجتماعی وزیر کشور، سرپرست نهاد ریاست جمهوری و سرپرست شهربانی کل کشور و عضو فعلی مجمع تشخیص مصلحت نظام)

۲ـ اسحاق جهانگیری (۶۰ ساله، دکترای مدیریت صنعتی، با سابقه استانداری اصفهان، وزارت معادن و فلزات ایران، نماینده ادوار دوم و سوم مجلس شورای اسلامی، وزیر صنایع و معادن ایران و معاون اول دولت یازدهم)

۳ـ حسن روحانی (۷۰ ساله، مجتهد و دکترای حقوق، با سابقه دبیر شورای عالی امنیت ملی، نماینده رهبر در شورای عالی امنیت ملی، رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص، نماینده مجلس خبرگان رهبری، پنج دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی، عضو مجمع تشخیص مصلحت و رئیس دولت یازدهم)

۴ـ سید ابراهیم رئیسی (۵۷ ساله، مجتهد و دکترای حقوق، با سابقه رئیس سازمان بازرسی کل کشور، دادستان دادگاه ویژه روحانیت، دادستان تهران، معاون اول قوه قضائیه، نماینده دوره چهارم و پنجم مجلس خبرگان رهبری، دادستان کل کشور، رئیس شورای نظارت بر صداوسیما، معاون اول قوه قضائیه و تولیت آستان قدس رضوی)

۵ـ محمدباقر قالیباف (۵۶ ساله، دکترای جغرافیای سیاسی، با سابقه فرماندهی نیروی هوایی سپاه پاسداران، رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، فرماندهی نیروی انتظامی، فرماندهی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا و شهردار تهران)

۶ـ سید مصطفی هاشمی طبا (۷۱ ساله، کارشناسی ارشد نساجی و متخصص سیستم آنالیز، با سابقه معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان تربیت بدنی و وزیر صنایع و معادن ایران)

■ تمکین به نظر شورای نگهبان

این رنگ قانونی انتخابات وقتی با تمکین کاندیداهای احراز صلاحیت نشده به نظر قانونی شورای نگهبان آغاز می‌شود، می‌تواند نویدبخش شورای قانونمند برای انتخاباتی با حضور حداکثری باشد.

علیرضا زاکانی از کاندیداهای احراز صلاحیت نشده، در بیانیه‌ای پس از اعلام نظر نهایی شورای نگهبان می‌نویسد: «معتقدم همچنانکه بنده حقیر تلاش کردم به تکلیف خود عمل کنم، اعضای محترم شورای نگهبان نیز یقیناً با داشتن حجت در پیشگاه حضرت باری‌تعالی به تکلیف خود عمل نموده‌اند؛ بنابراین به تصمیم ایشان کاملا احترام گذاشته و از سایر نامزدها و جریان‌های سیاسی نیز می‌خواهم شورای نگهبان را طبق قانون اساسی فصل الخطاب بدانند و از هرگونه رفتار و اظهار نظری که ذره‌ای هوای نفس و تضعیف این نهاد نگهبان انقلاب در آن باشد پرهیز کنند. اکنون نیز با اطمینان کامل اعلام می‌دارم از هرگونه کمک برای موفقیت دو نامزد دیگر جبهه مردمی حاضر در صحنه آقایان رئیسی و قالیباف دریغ نخواهم کرد. از همه نیروهای انقلاب از جمله تمامی عزیزانی که در این مدت نسبت به اینجانب اظهار محبت و اعلام حمایت نمودند و نیز در طراحی برنامه‌ها و پروژه‌های «اقدام و اصلاح» همت گماشتند، می‌خواهم پرنشاط و باانگیزه کامل این مسیر را عاشقانه و عاقلانه ادامه دهند که با تبعیت از رهبر فرزانه انقلاب اسلامی و خدمت صادقانه به مردم پیروزی در دسترس است؛ ان‌شاءالله.»

حمیدرضا حاجی بابایی نیز پس از عدم احراز صلاحیتش می‌نویسد: «اینک که شورای محترم نگهبان بر اساس وظیفه قانونی خویش عزیزان دیگری را معرفی نموده‌اند تبعیت از قانون را وظیفه خود می‌دانم و همه توان خود را برای برگزاری انتخاباتی پرشور و در جهت موفقیت نیروهای انقلابی و کارآمد به کار خواهم گرفت.»

مسعود زریبافان، دیگر کاندیدای احراز صلاحیت نشده انتخابات ریاست جمهوری نیز در بیانیه‌ای آورده است: «بدین وسیله مراتب تقدیر و تشکر خود را از زحمات صادقانه و خالصانه حضرات آیات فقهای محترم و حقوقدانان گرامی شورای نگهبان قانون اساسی که با دقت و رعایت تقوای الهی مسئولیت خطیر احراز صلاحیت کاندیدای دوره دوازدهم ریاست جمهوری را به سرانجام رساندند اعلام و از اینکه تکلیف سنگینی را که اقشار مختلف مردم شریف ایران به ویژه خانواده معظم شهدا و ایثارگران بر دوش اینجانب نهاده بودند و از مسئولیت خود برداشته‌اند سپاسگزارم. لازم به ذکر است کلیه ستادها و تشکیلات منسجم شکل گرفته در تهران و استان‌ها در جهت حمایت از حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی قرار خواهد گرفت.»

گزارش ۲

محمد اسماعیلی

کمیسیون نظارت بر انتخابات رأی به پخش ضبط شده مناظره‌ها داد

فرار از مناظره زنده

کمیسیون نظارت بر تبلیغات انتخابات ابتدا تصمیم گرفته بر خلاف رویه انتخابات ریاست جمهوری سال‌های ۸۴، ۸۸ و ۹۲ مناظرات نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری دور دوازدهم زنده پخش نشود و پس از بازبینی و احیاناً تقطیع پخش شود.

این خبر موجی از مخالفت‌ها را به‌دنبال داشته تا جایی که اکثر نامزدهای انتخاباتی نسبت به آن واکنش نشان داده و غالب سیاستمداران آن را اقدامی برای فرار نامزدها از مناظره معنا کرده‌اند.

اعضای کمیسیون نظارت بر تبلیغات انتخابات را دادستان کل کشور یا نماینده تام الاختیار او، وزیر کشور یا نماینده تام الاختیار او، رئیس سازمان صداو سیمای جمهوری اسلامی ایران یا نماینده تام‌الاختیار، یک نفر از اعضای شورای نگهبان به منظور نظارت بر کار کمیسیون مزبور، دبیر هیئت مرکزی اجرایی انتخاب (پورعلی مطلق) و نماینده شورای نظارت بر صداو سیما تشکیل می‌دهند، به این معنا که از قوه مجریه دو نماینده، از قوه مقننه و قضائیه و سازمان صداوسیما هر کدام یک نماینده حضور دارند.

مناظرات زنده تلویزیونی نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری اگر چه در چند دوره اخیر حواشی فراوانی را با خود به همراه داشته است اما «شعور سیاسی» جامعه را تا میزان قابل توجهی افزایش داد و توانست فهم افکار عمومی از اندیشه‌ها و دیدگاه‌های نامزدهای انتخاباتی و جریانات مختلف سیاسی را افزایش و اطلاعات مناسبی از خصیصه‌های فردی کاندیداها را پیش روی جامعه قرار دهد تا افراد بتوانند قضاوت صحیح و جامعی نسبت به نامزدها داشته باشند.

«قدرت بیان نامزدهای انتخاباتی»، «آشنایی آنها بر فنون مناظرات»، «تسلط آنها بر برنامه‌های انتخاباتی‌شان»، «میزان خویشتنداری آنها در برابر انتقادات دیگری»، «روش دفاع نامزدها از عملکرد و کارنامه مدیریتی خود»، «میزان اخلاق‌مداری آنها»، «میزان تحلیلگر و آینده‌نگر بودن آنها» و «قدرت اقناع‌سازی افکار عمومی به‌واسطه معرفی برنامه‌ها و طرح‌های» از جمله خروجی‌های مثبت مناظرات زنده‌ای بود که در انتخابات گذشته بین کاندیداهای انتخاباتی از رسانه ملی پخش می‌شد.

■ مناظرات و تغییر ذائقه مطلوب

تغییر ذائقه نامزدهای انتخاباتی و احزاب سیاسی برای موفقیت در این عرصه و ارتقای سطح فرهنگ عمومی در برخورد با نامزدها و جریان‌های سیاسی تخریبگر (که تنها با ابزار «تخریب رقیب» در صدد تکیه زدن بر کرسی ریاست جمهوری است) از جمله دیگر دستاوردهای پنهان مناظرات زنده انتخاباتی بود.

به همین دلیل بهبود فرهنگ انتخاباتی عامه مردم به‌واسطه پخش زنده جهت‌گیری‌ها و موضع‌گیری‌های نامزدهای انتخاباتی، یک نیاز ضروری است که پیش‌زمینه تحقق آن توجیه و حتی وادار کردن نامزدها و جریانات سیاسی به معرفی و رونمایی از برنامه‌ها در مناظرات انتخاباتی است که می‌تواند مردم را به انتخاب بهترین فرد راهنمایی کند.

■ مناظرات و جلوگیری از فرار

به بیان بهتر «ارائه کارنامه و برنامه» نامزدهای انتخاباتی نباید جای خود را به «تخطئه و تخریب دیگری» داده تا جایی که در آوردگاه انتخاباتی سال ۹۲ برخی از نامزدها به جای ارائه مستنداتی مشخص و ملموس از برنامه‌های خود برای اداره کشور، رو به سوی تخریب رویکردهای انقلابی گرایانه اتخاذ شده در دوره‌های گذشته آورده و اولویت خود را هزینه‌زا معرفی کردن مشی انقلابی قرار دادند.

در انتخابات امسال و با توجه به افزایش سطح آگاهی مردمی که به‌واسطه همان مناظرات تلویزیونی روی داده است استفاده از اینگونه تاکتیک‌های دم دستی نمی‌تواند قابلیت اثرگذاری داشته باشد و به همین دلیل به نظر می‌رسد پخش مناظرات زنده تلویزیونی می‌تواند همچنان حاوی دستاورد باشد.

چرا که چنانچه بخشی از جامعه تحت تأثیر تاکتیک‌های یکی از نامزدهای حاضر در مناظرات انتخاباتی سال ۹۲ قرار نمی‌گرفتند امروز شاهد «انباشته شدن مطالبات محقق نشده» که نتیجه مستقیم رویکرد تبلیغاتی آن دوره از انتخابات است، نبودیم.

بدون تردید چنانچه جامعه شناخت و آگاهی امروز را از فضای مناظرات انتخاباتی (البته به صورت زنده داشت) امروز شاهد رشد نرخ بیکاری تحصیل کردگان تا مرز ۳۵ درصد و سایه افکندن رکود و تورم در بخش‌های مختلف اقتصادی و معیشتی نبود، چراکه حداقل برخی از کاندیداهای آن دوره از انتخابات برنامه مدون و مشخصی برای فائق آمدن بر مشکلات کشور نداشته و تنها با سیاه‌نمایی از وضعیت آن روز جامعه توانسته بودند آرای مردمی را به سمت خود جذب کنند.

به نظر می‌رسد پس از پیامدهای ناگوار (و عینی که جامعه امروز آن را در سطح کشور می‌بیند) مناظرات سال ۹۲ و حتی مناظرات سال ۸۸ و درس اندوزی از آن وقایع تلخ، باید اجازه داد جامعه‌ای که حداقل در این زمینه به پختگی سیاسی-انتخاباتی رسیده است بتواند انتخابی به دور از هیجانات ناشی از مناظرات انتخاباتی داشته باشد. به قطعیت می‌توان گفت بر اساس اصل تجربه، نامزدهای انتخاباتی امروز به راحتی نمی‌توانند از جایگاه پاسخگویی فرار کنند و دلایل موجه و عقلانی به اشتباهات و کم کاری‌های خود ارائه ندهند به‌دلیل آنکه در شرایط امروز افکار عمومی آگاهی مناسبی از رویدادهای انتخاباتی گذشته به‌دست آورده و نامزدهای انتخاباتی نمی‌توانند با تبدیل کردن مناظرات تلویزیونی به «اجرای شوهای سیاسی» و «مجادله‌های بی‌فایده سیاسی» از مردم رأی اعتماد بگیرند. چراکه برخی از نامزدهای انتخاباتی که فاقد «کارنامه قابل دفاع» برای ارائه به افکار عمومی هستند تنها در یک صورت می‌توانند بر رقبای خود چیره شده و حائز آرای لازم برای پیروزی در انتخابات هستند و آن «حمله‌های ناجوانمردانه به رقیب» و «تخطئه سفسطه‌گرایانه کارنامه او» است. به بیان بهتر جامعه ایرانی نسبت به بی‌اخلاقی‌های انتخاباتی (که به یک رسم مألوف در بین برخی از جریانات و دسته‌های سیاسی در آستانه هر انتخاباتی تبدیل شده) به جای «اثبات» توانایی‌ها، پادزهر نشان داده و به همین دلیل یک طرف مناظرات که لزوماً باید در جایگاه پاسخگویی باشد باید از تصمیم اخیر کمیسیون نظارت بر تبلیغات انتخابات حمایت کرده و حتی پایه‌های چنین تصمیمی را مقدمه چینی کرده باشد.

■ اعتراضات سیاستمداران

اصل پخش زنده مناظرات نامزدهای انتخاباتی در حالی مورد طرد است که میرباقری معاون صداوسیما بیان می‌کند: «مهم‌ترین بخش فعالیت سازمان، پخش مناظرات زنده تلویزیونی است. در نظرسنجی‌ها جذاب‌ترین برنامه، مناظرات زنده تلویزیونی است و مردم از این طریق بیشترین شناخت را از کاندیداها به دست می‌آورند.»

در مقابل جمع کثیری از سیاستمداران نسبت به چنین تصمیمی اعتراض و خواهان بازنگری در آن شده‌اند به عنوان نمونه علی رضا زاکانی در همین باره می‌گوید: «به نظر می‌رسد این اقدام به صورت روشن آسیب جدی به شفافیت در تبیین برنامه نامزدهای انتخاباتی خواهد زد. متأسفانه با توجه به عملکرد دولت در چهار سال گذشته در پنهان کاری و عدم شفافیت، این اقدام تبعیض دیگری به نفع نامزدهای اصلی و فرعی مورد نظر دولت رقم بزند.» حداد عادل نیز در توئیتی اعتراضی بیان می‌کند: «برای لغو مناظره‌های زنده، هیچ توجیهی مردم را قانع نخواهد کرد و اگر مناظره‌ها به هر علتی پخش نشود به شفافیت‌های فضای انتخاباتی لطمه وارد خواهد شد.» مهرداد بذرپاش نیز بیان می‌کند: «مناظره ضبط شده یعنی هیچ و این یک امتیاز تمام و کمال برای دولت است، دولتی که شب و روز پاسخگویی را تمرین و حتی هیئت دولت را تعطیل می‌کند، از این خبر گواراتر برای او وجود ندارد.»

احمد سالک نیز اظهار می‌کند: «دستگاه‌هایی که با مردم با صداقت و شفافیت از رئیس‌جمهور گرفته تا دیگران برخورد کرده باشند، نباید از مناظره‌های شفاهی و زنده وحشت کنند.»

الیاس نادران هم معتقد است که چهارسال ناکارآمدی با مناظره ضبطی جبران نمی‌شود و محسن رضایی نیز بیان می‌کند: «زنده بودن مناظرات، اعتماد مردم و جاذبه رقابت‌ها را افزایش می‌دهد.»

از سوی دیگر دوتن از اصلی‌ترین رقبای حسن روحانی نیز نسبت به این تصمیم واکنش نشان می‌دهند؛ محمدباقر قالیباف می‌گوید در گفت‌وگویی با اشاره به ظرفیت‌های منحصر به فرد مناظره‌های زنده و افزایش میزان مشارکت مردم برگزاری آنها را ضرورتی برای آگاه‌سازی عمومی از برنامه‌ها و دیدگاه‌های نامزدهای انتخاباتی دانست.

وی با تکرار انتقاد خود از لغو زنده بودن برنامه مناظره‌ها از کمیسیون بررسی تبلیغات انتخابات خواست که با درخواست عمومی برای برگزاری مناظره‌های آزاد و زنده موافقت و همراهی کند. سیدابراهیم رئیسی نیز تاکید می‌کند: «اینجانب از مناظره زنده به عنوان یکی از راه‌های شناخت در افکار عمومی استقبال می‌کنم و این را حق مردم بزرگوار و هوشمند کشورمان می‌دانم. مردم باید بتوانند از طریق رسانه ملی به صورت زنده شاهد مناظره رقبا در محیطی عادلانه بر مبنای رعایت اصول اخلاق اسلامی باشند.»

این مخالفت‌ها و فشار افکار عمومی و رسانه‌ها موجب شد که عصر دیروز کمیسیون نظارت بر تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری، مجدداً تشکیل جلسه دهد تا در مصوبه قبلی خود در پخش ضبط شده مناظرات تجدیدنظر کند. در پایان این جلسه احسان قاضی‌زاده یکی از اعضای این کمیسیون در جمع خبرنگاران گفت: در جلسه امروز نقطه‌نظرات کارشناسی مطرح شد اما درباره پخش زنده مناظره نامزدها تصمیمی اتخاذ نشد و قرار شد تا در جلسه فردا (امروز) این موضوع نهایی شود.

نگاه روز

عبدالله گنجی

زاکانی، مرد روزهای سخت

بیانیه دکتر زاکانی بعد از رد صلاحیت، الگویی از مشی فرزندان راستین انقلاب اسلامی است. او نشان داد که بین اعتقادات عمیق خود به نظام و فرآیند مردم‌سالاری دوگونه نمی‌اندیشد. بیانیه او نشان داد که «خادم ملت» بودن و «خادم نظام» بودن یکی است.

کسانی که او را می‌شناسند، شهادت می‌دهند که دوری از مواهب قدرت در ذات او ریشه دارد. اما برای خدمت هم اصطلاحاً کاسه داغ‌تر از آش نمی‌شود و نظام را متهم به محروم‌سازی خود از خدمت نمی‌کند. او برای دوستدارانش بت منیت نیست که ارادت به او به خاطر حرکت خالصانه ذیل پرچم پرافتخار ولایت است. اگر هزار بار دیگر هم رد صلاحیت شود، گویی هیچ اتفاقی برای خودش نیفتاده است. محبت به او از هیچ قلم و کانالی باعث تنفر به چهره مظلوم نظام جمهوری اسلامی نخواهد شد.

او عدم احراز صلاحیت خود را صرفاً توسط اعضای محترم شورای نگهبان می‌داند (هرچند ممکن است آنان هم دچار اشتباه سهوی شوند) و به چپ و راست و رقبا و زمین و زمان بدبین نیست و سوءظن ندارد. او کینه کسی را در دل دوستدارانش نمی‌کارد. او مرد گمنام روزهای سخت است.

گزیده خبر

خطیب جمعه تهران:

نامزدها وعده‌های غیرقابل عمل ندهند

امام جمعه موقت تهران با تأکید بر اینکه رعایت تقوا در انتخابات لازم است، گفت: مناظره‌های انتخابات ریاست جمهوری باید به صورت زنده انجام شود.

به گزارش ایرنا، آیت‌الله محمدعلی موحدی کرمانی در خطبه دوم نماز عبادی – سیاسی جمعه این هفته تهران افزود: امتحان سختی در پیش داریم، یک گردنه صعب‌العبوری در ۲۹ اردیبهشت‌ماه سال جاری پیش روی ما است که مردم باید نسبت به این انتخابات حساسیت داشته باشند.

وی ادامه داد: همچنین حضور گسترده در پای صندوق‌های رأی نشان‌دهنده حکومت قدرتمند است و پشتوانه مردمی دارد. آیت‌الله موحدی کرمانی افزود: همچنین مردم باید با انتخاب اصلح رشد سیاسی خود را اثبات کنند، مردم نامزدهای انتخابات که تأیید صلاحیت شده‌اند را مورد محاسبه قرار دهند و نکات مثبت و منفی آنان را بررسی و سپس نسبت به انتخاب آنان اقدام کنند. وی ادامه داد: در این مقطع زمانی امانتی مهم‌تر از تعیین رئیس‌جمهور و اعضای شوراهای اسلامی نیست و باید در این زمینه دقت شود، نباید فریب چهار کلمه تبلیغاتی را خورد بلکه باید دید واقعیات چیست. اگر کسی را نمی‌شناسیم جایز نیست نشناخته به او رأی دهیم.

آیت‌الله موحدی کرمانی با اشاره به مناظره‌های انتخاباتی نامزدهای ریاست جمهوری اظهار کرد: این مناظره‌ها باید زنده صورت بگیرد، مگر غیر از این است که می‌گویید مردم باید بصیرت داشته باشند، یکی از بهترین راه‌های بصیرت همین است که مردم ببینند و بشنوند و به مناظره‌ها دقت کنند و ببینند نامزدها می‌توانند جواب درست به رقیب خود بدهند.

وی ادامه داد: همچنین کارایی نامزدها را متوجه شوند و بدانند آیا مدبر و مدیر است یا خیر؟ مدیر و مدبر بودن یکی از شرایط رهبری است و مسئله مهمی است چرا که باید مدیر باشد که بتواند کشور را طوری اداره کند که مستمند و مستضعف به حق خود برسد و حقی پایمان نشود و ظلم و ستمی صورت نگیرد. امام جمعه موقت تهران گفت: یکی از راه‌های بصیرت این است که مناظره‌های انتخاباتی به صورت زنده انجام شود. آیت‌الله موحدی کرمانی افزود: نامزدهای تأیید صلاحیت شده نیز باید بکوشند وعده‌های غیرقابل عمل ندهند، وعده چیزی را بدهند که می‌توانند به آن عمل کنند و در حد آنان است چون ممکن است کسی براساس وعده دروغین به او رأی دهد که این رأی مشروع نیست.

وی ادامه داد: به کسی رأی دهید که پایبند به اسلام باشد و بخواهد اسلام را در این کشور پیاده کند و عزم و تصمیم در این زمینه داشته باشد. آیت‌الله موحدی افزود: رئیس‌جمهور باید به یاد فقرا باشد و درد فقیر را احساس کند و ساده‌زیست باشد و نزدیکان و هواداران خود را بر مردم ترجیح ندهد. وی ادامه داد: رئیس‌جمهور باید بتواند اقتصاد را رونق دهد و به تولید و اشتغال اهتمام ورزد و از دشمن به ویژه امریکا نترسد و بتواند مشت محکم به دهان امریکا و اسرائیل و انگلیس بزند. امام جمعه موقت تهران گفت: همچنین رئیس‌جمهور باید از کار و فعالیت خسته نشود و خود را وقف خدمت به مردم کند و به مفاد سوگندی که می‌خورد وفادار باشد و بین مردم و خود حجاب قرار ندهد.

رئیس قوه قضائیه:

انتخابات پرشور و سالم از مؤلفه‌های اقتدار کشور است

رئیس قوه قضائیه با تأکید بر لزوم تلاش همه مردم و مسئولان برای برگزاری انتخاباتی سالم و پرشور، حضور حداکثری مردم در انتخابات را از مهم‌ترین مؤلفه‌های اقتدار و امنیت ملی برشمرد و از رؤسای کل دادگستری‌های سراسر کشور خواست که سیاستی واحد و هماهنگ با دادستان کل کشور در برخورد با جرایم انتخاباتی اتخاذ کنند تا نحوه برخورد با این قبیل جرایم، اصل انتخابات را تحت‌الشعاع قرار ندهد.

به گزارش اداره کل روابط عمومی قوه قضائیه، آیت‌الله آملی لاریجانی در نشست سراسری رؤسای کل دادگستری‌های کشور و دادستان‌های مراکز استان‌ها، با بیان اینکه حضور حداکثری مردم در انتخابات، مؤلفه بسیار مهمی در حصول اقتدار و امنیت ملی است، شرکت در انتخابات را حق و تکلیف توأمان دانست و افزود: اصل انتخابات برای نظام و مردم امر مهمی است و بر این اساس، همه دستگاه‌های مسئول و به‌ویژه مردم خود باید تلاش کنند که این ظهور و تجلی اقتدار ملی محقق شود. وی با بیان اینکه برگزاری انتخاباتی پرشور، سالم و قانونمند، باید اصل و محور همه فعالیت‌ها و تلاش‌ها در عرصه انتخابات باشد، بخشی از وظیفه تأمین امنیت انتخابات را بر عهده دستگاه قضایی دانست و اظهار کرد: دستگاه